

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: SCM

Media en Creatieve Industrie

Van

Persoonsgegevens

Intern OCW afgestemd

Internationaal Beleid

Datum

27 juli 2023

Referentie

40067984

Bijlagen

1

**Interdepartementaal
afgestemd**

BZK, BuZA, Def, J&V

Beantwoording vragen lid Sjoerdsma (D66) over het bericht 'Draft EU plans to allow spying on journalists are dangerous, warn critics'.

Aanleiding

Op 6 juli stelde het lid Sjoerdsma (D66) Kamervragen over een bericht in *The Guardian* over de Europese verordening over mediavrijheid en het gebruik van binnendringingssoftware. Met de bijgevoegde brief beantwoordt u de vragen.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd de bijgevoegde brief te ondertekenen.

Kernpunten

- Nederland is tegen het onrechtmatig gebruik van binnendringingssoftware. Inzet van dergelijke software moet voldoen aan de mensenrechtenverdragen.
- Het voorstel, waarover door de lidstaten een compromistekst is bereikt en waarover de Kamer reeds is geïnformeerd, bevat voor het eerst waarborgen voor het gebruik van binnendringingssoftware op EU-niveau.
- Het is voor Nederland daarmee een stap vooruit.
- Er zijn twee uitzonderingen op de hoofdregel van bronbescherming: een beperkte uitzondering voor de opsporing van ernstige strafbare feiten en het beschermen van nationale veiligheid.
- Nationale veiligheid is een expliciete bevoegdheid van de EU-lidstaten, dat staat in het EU-verdrag.
- De nationale bepalingen worden verder ingevuld door het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Nederland heeft, in de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017, sterke waarborgen opgenomen ten aanzien van de inzet van bijzondere bevoegdheden door inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Er zijn aanvullende waarborgen geregeld voor de inzet van bevoegdheden op journalisten.
- Nederland heeft niet gepleit voor een uitzondering in het kader van strafvervolgning. Waarborgen in dat kader zijn in Nederland geregeld in het Wetboek van Strafvordering.
- Tenslotte stelde Sjoerdsma vragen over de procedure: over de compromistekst is gestemd in Coreper, het comité van ambassadeurs bij de EU en niet in een Europese ministerraad. Het Zweedse voorzitterschap heeft zich er (succesvol) voor ingezet om de onderhandelingen in de Raad voor het einde van juni 2023 af te ronden. Nederland heeft deze Zweedse ambitie ondersteund.

- Op basis van deze tekst kan het voorzitterschap (thans: Spanje) onderhandelingen voeren met het Europees Parlement en de Europese Commissie.

Toelichting

Proces beantwoording

- De vragen zijn gesteld aan het begin van het zomerreces.
- Omwille van een noodzakelijke brede afstemming is het niet gelukt om binnen de gebruikelijke termijn te kunnen beantwoorden.
- De bijgevoegde beantwoording wordt parallel aangeboden aan MBZ (de verzending van deze beantwoording gaat mede namens hem) en ter informatie aan MBZK en MDEF. De beantwoording is ambtelijk afgestemd met BZK, J&V, DEF en BZ.
- De afstemming in de lijn bij de andere departementen zou nog tot wijzigingen in de versie kunnen leiden.

Verder proces verordening

- De lidstaten hebben eind juni een compromis bereikt over de verordening. U heeft de Kamers geïnformeerd over de uitkomsten.
- Het Europees Parlement is eigen amendementen aan het bestuderen. Drie commissies van het EP zullen een eigen compromistekst opstellen. Uiteindelijk komt er één afgestemde compromistekst van het EP.
- Op basis van deze tekst en de compromistekst van de lidstaten, zullen er onderhandelingen worden gevoerd om tot een definitieve wetstekst te komen. Ook de Europese Commissie sluit hierbij aan. Dit wordt dan ook de triloofase genoemd.
- Namens de lidstaten zal het voorzitterschap de onderhandelingen voeren (nu: Spanje). Nederland zal via ambtelijke werkgroepen worden geïnformeerd over de voortgang.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Naam van de steller wordt verwijderd in de openbare versie van de nota.